AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Het Mgr. Niewindt-standbeeld.

Eindelijk is dan in vervulling gegaan het verlangen door zoovelen,- en de besten van ons volk- reeds zoolang gekoesterd, om bij de Kathedrale Kerk van de heilige Anna een monument te zien verrijzen ter eere van den grooten beschaver, beschermer en bevrijder van ons volk. Mgr. MARTINUS JOANNES NIEWINDT, eerste Apostolisch Vicaris van Curaçao.

Reeds in 1891 wist de Edelachtb. Heer W. M. Henriquez, consul van Spanje alhier, zijn Landgenooten voor het plan te bezielen en begeesteren.

„Gedurende een reeks van jaren" zoo schrijft hij „bezielt ons voortdurend de gedachte, gevoelen wij de noodzakelijkheid eene schitterende, eene plechtige en openbare hulde te brengen aan de nagedachtenis van hem, die bijna zijn geheel bestaan opofferde om de middelen te beramen den zedelijken toestand van Curaçao en onderhoorige eilanden te veranderen; van hem, wiens leven, te kortstondig, helaas! één stroom was van liefde, van rechtvaardigheid en van menschlievendheid; van hem eindelijk, wiens welsprekende stem langen tijd weergalmd heeft en nog langen tijd door de jaren heen weergalmen zal, om het rechte pad aan te wijzen, waarop hij met zulk een bekwame hand degenen wist te leiden, wier zieleheil hem toevertrouwd was; wij bedoelen onzen zeer beminden en zeer betreurden Monseigneur Martinus Joannes Niewindt.

„De doorluchtige Apostel der Kerk en der beschaving, die gedurende den loop van zijn roemrijke kerkelijke bediening op dit eiland de behoeften en de begeerten zijner broeders van nabij had kunnen beoordeelen, heeft zich toegewijd, ja zich zelven opgeofferd, aan den zedelijken vooruitgang van deze bevolking, en nog vóór de eeuwige gelukzaligheid in te treden genoot hij den zoeten troost, een zijner schoonste droomen verwezenlijkt te zien, namelijk de toekenning der gelijke rechten aan de massa."

En met klem deed hij een beroep op de edelmoedigheid zijner medeburgers, de inwoners van Curaçao, „wier zielenadel den goeden wil evenaart, om mede te werken tot het oprichten van een monument, ter gedachtenis van den overleden prelaat."

Het bleef echter bij plannen. Wellicht waren de tijdsomstandigheden nog niet rijp om tot uitvoering dier plannen over te gaan.

De herinnering aan Mgr. Niewindt bleef echter voortleven.

Curaçao vergat zijn grootsten Weldoener niet.

Het woord van den Heer Henriquez bleef voortklinken.

En toen, naar aanleiding van het Eerste Eeuwfeest van de gezegende aankomst van Mgr. Niewindt op Curaçao, in 1924, de Z. E. Pastoor G. J. M. Dahlhaus z.g. zijn „Levensschets" schreef van dezen waarlijk grootsch en prachtig apostolischen man, herhaalde hij de wensch, die geen andere was dan de wensch van geheel het Katholieke Volk van Curaçao.

Deze wensch vond weerklank, ook vooral in het hart van onzen Apostolisch Vicaris, den waardigen opvolger van Mgr. Niewindt, onzen hoogvereerden Mgr. Vuylsteke, die zich op geheel bijzondere wijze aan de groote Apostel-ziel van Mgr. Niewindt verwant gevoelt.

Van toen af bestonden er geen moeilijkheden meer. Het Curaçaosche volk verlangde het, met liefde gaf het zijn offers, ook het penningske der weduwe, — en het zoolang en met zooveel vurigheid gekoesterde verlangen zou werkelijkheid worden. Mgr. Niewindt, de groote beschermer van het Curaçaosche volk, de strijder voor recht en deugd, zou zijn standbeeld krijgen.

En thans staan wij, om plechtig, met een gevoel van diepe veneratie en dankbaarheid, het standbeeld te onthullen, op den dag van 29 September, den Patroondag van onzen hoogvereerden Bisschop, tevens de dag waarop hij zeventien jaar geleden de H. Bisschopswijding ontving.

Deze dag zal een gloriedag zijn en blijven voor ons Katholieke volk,-een dag van onvergankelijke en onvergetelijke herinnering.

Een maand geleden heeft Katholiek Nederland een standbeeld opgericht voor zijn grooten emancipator, Dr Schaepman, „den man" die volgens de woorden van Dr. Nolens voor de Katholieken van Nederland geweest is „de onvermoeide strijder, die de plaats heeft veroverd die hun toekomt; die mede den grondslag heeft gelegd voor onderlinge waardeering en voor het samenwerken van de Christelijke volksgroepen; die aan het het Christelijk katholiek onderwijs recht heeft helpen doen weervaren, de pionier, die de openbare meening heeft bewerkt voor een Christelijk-sociale politiek."

Bij de onthulling van dit katholiek-nationaal monument, bracht Dr. Nolens een woord van den grooten Doctor in herinnering-, dat hij eens sprak over den grooten bevrijder van Katholiek Ierland, Daniel O'Connell:

„De groote mannen in de wereld zijn zij, die den moed hebben te leven voor een zaak, die zij hooger achten dan zich zelve; die de beteekenis van hun leven hebben gezocht in het verwezenlijken van een groote gedachte, een heilig onaantastbaar beginsel."

Mgr. Niewindt bezat dien moed in hooge mate.

Dien moed toonde hij, toen hij na overdacht, gebeden en onpartijdig raad genomen te hebben, meende aan het dringend verzoek zijner overheid niet te mogen weerstaan om hulp te gaan bieden op het eiland Curaçao, in den „rampzaligsten godsdienstigen toestand, in welken men zegde, dat zij verkeerden."

Als een andere Samuel antwoordde hij geheel bereidwillig: „Spreek Heer, uw dienaar hoort."

Dien moed heeft hij getoond, geheel zijn leven lang, arbeidend, strijdend en lijdend voor de eene groote zaak, die hij hooger achtte dan zich zelve, de geestelijke en liehamelijke vrijmaking van de katholieke bevolking van Curaçao.

Onverschrokken heeft hij pal gestaan, tegenover velerlei vooroordeelen die te overwinnen waren, tegenover heimelijke en openbare tegenwerking, waaraan hij bloot stond, om het christelijk beginsel hoog te houden en te doen zegevieren, vooral in de behandeling van de arme slavenbevolking. Onvermoeid en onverschrokken heeft hij den weg gebaand voor het werk der Christelijke beschaving.

Dat is de groote daad van Mgr. Niewindt, waaraan hij geheel zijn leven geofferd heeft, en waardoor hij de dankbaarheid, en vereering van het Curaçaosche volk verdient en waardig is, tot in het verste nageslacht.

Eere wien eere toekomt!

De Actie Sacco-Vanzetti.

Tot de zedelijke goederen der menschheid behoort zeker niet op de laatste plaats de zich telkens en in allerlei vormen uitende afkeer van onrecht en mishandeling van medemenschen, onder welke voorwendsels en door wie dit ook moge geschieden.

Onrecht en mishandeling is altijd at te keuren, is en blijft minderwaardig, en wie er zich, ongeacht zijn positie of persoonlijkheid, aan schuldig maakt, verdient de veroordeeling waaraan hij blootstaat.

Het is goed er in deze dagen den nadruk op te leggen, dat we hier te doen hebben met een in de volksziel gegrift element van christelijke beschaving, dat alle machtsmisbruik en willekeur afwijst; een element dat nauw verwant is aan het groote gebod van Christus: „Bemint uw naasten gelijk u zelve"!

Het behoort ook tot de door de christelijke liefde in 's menschen ziel wakker geroepen hoogere zedelijke aspiraties, want in de oude heidensche beschaving was er geen spoor van te ontdekken. Daar berustte alles op verheerlijking van macht en wellust, en het was juist met het doordringen van Christus' geboden van liefde en rechtvaardigheid, dat in de menschelijke verhoudingen hoogere normen van recht, onafhankelijk van welke machtspositie ook, geldend werden.

Dit was geen proces van een paar jaren; 't heeft integendeel eeuwenlang geduurd alvorens ook onder de beschaafde volkeren het heidensche macht-is-recht-begrip afdoende was onderdrukt.

Dat het in den algemeenen zin echter zoover gekomen is, heeft de menschheid te danken aan de christelijke levensgedachte, aan de leer van zedelijke gelijkwaardigheid aller menschen als kinderen Gods, aan de geboden van rechtvaardigheid en naastenliefde door Christus zelven voor alle menschen verplichtend gesteld.

Als de volksziel dus in beroering komt bij het zien van onrecht en willekeur, uit zich daarin — mits oprecht en zonder bijbedoelingen — bewust of onbewust, haar christelijk karakter.

Dit met nadruk vooropstellend, rijzen toch wel eenige bedenkingen bij de vraag, of de beroering die de bekende zaak der Italiaansche anarchisten Sacco en Vanzetti heeft verwekt, uitsluitend en alleen aan reine en onbaatzuchtige liefde voor recht en gerechtigheid is toe te schrijven.

Als er in Amerika jegens de beide Italianen een gerechtelijke dwaling, of misschien gerechtelijke willekeur, dus misdaad, zou plaats hebben, is dat zeker heel erg, en dan is de actie tegen het dooden van twee onschuldige menschen niet alleen zeer verklaarbaar, maar tot zekere hoogte ook gewettigd.

Tot zekere hoogte, wanneer namelijk gewaakt wordt tegen uitwassen die niet in de orde van rechtsbesef maar alleen van geweldpleging thuis hooren, en er toe leiden, dat talrijke menschenlevens in gevaar worden gesteld, om twee anderen te redden.

Middelen die tot zulke uitwassen leiden, zijn erger dan de kwaal.

Daarbij is nog te bedenken, dat van verre af moeilijk is te beoordeelen, of de beide veroordeelden werkelijk onschuldig zijn aan den dubbelen moord waarvan zij worden beticht.

Dit vol te houden tegen een herhaald onderzoek ter plaatse in, is zeker niet afdoende gegrond op de overweging, dat Sacco en Vanzetti anarchisten zijn! Dat zij dáárom onschuldig zouden zijn, kan misschien bij hun geestverwanten opkomen, maar voor een gewoon onbevooroordeeld mensch is dit niet te aanvaarden.

Ook onder anarchisten wordt het leven van andere menschen door allen niet even strikt geëerbiedigd.

Bovendien dient de aandacht te vallen op de overheerschend anarchistische tendenz in de actie, op de grootendeels revolutionnaire middelen welke worden toegepast. Uit alles blijkt, dat de actie van anarchisten en communisten uitgaat, die er blijkbaar in slagen, de hun aanverwante kringen min of meer in de zaak te betrekken en voor hun wagentje te spannen.

Voorts wekt het ook tegenzin, dat zooveel verontwaardiging oplaait tegen een doodvonnis van twee menschen, twee anarchisten; terwijl den laatsten tijd, in denzelfden hoek waar nu zoo wordt geprotesteerd, alles muisstil bleef, bij de geweldige mishandelingen op politieke tegenstanders in Rusland, en de nog gruwzamer vervolging der katholieken in Mexico.

Wat in Rusland en Mexico plaats had, is in elk geval honderdmaal erger dan de zaak van Sacco en Vanzetti, en toch bleef en blijft het daaromtrent in den anarchistisch-communistischen hoek muisstil.

Dit wekt ernstigen en gewettigden twijfel aan de bedoeling dezer actie; dat het namelijk minder gaat om het leven van twee menschen te redden, maar méér om van het geval met revolutionnaire bijbedoelingen gebruik te maken.

Aan de actie ontneemt dit echter alle zedelijke waarde, daar zij ontspruit aan een troebele bron.

***

Na deze waardevolle beschouwingen van *De Volkskrant* nog 't volgende:

In verband met het geval van Sacco en Vanzetti maakt prof. mr. W. A. Bonger in *Het Volk* enkele vooral nuchtere opmerkingen.

Op de eerste plaats keurt hij vierkant en onomwonden het kabaal af, dat op de bekende vrijspraak van Schattendorf is gevolgd en tot de bloedigste onlusten te Weenen leidde.

Men moet met acties tegen vrijsprekende vonnissen uiterst spaarzaam zijn, meent mr. Bonger.

In deze actie zit gewoonlijk een dorst naar wraak, die uit het strafrecht zooveel mogelijk moet worden geweerd.

Bovendien zijn de meesten, die aan dergelijke acties deelnemen, geheel onbevoegd tot oordeelen; dit geldt vooral voor buitenlanders.

Had men „deze eenvoudige waarheid", bij de geruchtmakende vrijspraak van Schattendorf niet uit het oog verloren, dan zou veel ellende, schade en ook onrecht vermeden zijn.

Dit snuifje biedt mr. Bonger zijn geestverwanten, die over de gruwelen te Weenen hemel en aarde hebben bewogen, gratis aan.

Komende tot het geval van Sacco en Vanzetti, wijst de heer Bonger op den omvang van het criminaliteitsvraagstuk in Amerika. Een vloed van misdaad en wel van den allerernstigsten aard teistert het land en vreemdelingen zijn er vaak de daders van."

Verder doet mr. Bonger uitkomen dat, als Sacco en Vanzetti inderdaad overtuigde anarchisten zijn, hun geestverwanten hun slechte diensten bewijzen, daar zij door hun „zinlooze schanddaden" tot gratieverleening willen dwingen.

Voor het Recht mag, ja moet de Staat bukken, voor het geweld nimmer: anders staat men voor het begin van het einde — den chaos.

Aldus mr. Bonger, in tegenstelling met geestverwanten, die over dergelijke aangelegenheden iets luchtiger oordeelen.

Nog vinniger dan voor de anarchisten is de sociaal-democratische rechtsgeleerde voor de communisten.

Als in de zaak van Sacco en Vanzetti iemand met het schaamrood op de kaken moet zwijgen, dan zijn het de communisten.

Bij al het onrecht, dat de Russische beulen over hun politieke tegenstanders brengen — wanneer begint daartegen een wereldprotest? — zinkt de beteekenis der Amerikaansche zaak in het niet?

Wie zelf onrecht pleegt of het goed praat, en klaagt over hetgeen een ander zou gedaan hebben, maakt zich slechts belachelijk en verachtelijk.

Mr. Bonger, die zoo ongezouten de waarheid durft zeggen, zou nog vollediger zijn geweest en nog sterker gestaan hebben, indien hij in dit verband ook de gebeurtenissen in Mexico binnen den kring zijner beschouwing had getrokken, maar ook zoo heeft hij reeds de olie van het gezond verstand uitgestort op de hooge golven der kunstmatig verwekte en onechte volksverontwaardiging.

De communisten zullen mr. Bonger voor een kapitalisten- en bourgeoisknecht schelden, dat is oud, maar ook in zijn eigen kring zullen zijn opmerkingen verbazing wekken, daar ze scherp afsteken bij de Hetze, die daar door de gebeurtenissen Weenen en door het Amerikaansche geval is gewekt.

Als zij tot nadenken stemmen en tot beter inzicht brengen, is reeds iets gewonnen.

De politie op Curaçao.

„De Residentiebode" van 25 Aug. l. l. schrijft daaromtrent als volgt:

Een paar malen is in ons blad sprake geweest van de krachtige oppositie der Curaçaosche bevolking tegen de plannen van Regeering en Gouverneur in zake de politie. We achten het nu van belang, dat onze lezers ook kennis kunnen nemen van de verdediging van Gouverneur Brantjes. Het „Handelsblad" heeft hem omtrent die plannen geïnterviewd en schrijft nu:

„De plannen tot reorganisatie van de politie op Curaçao, die daar sinds eenigen tijd een brandende quaestie vormen, schenen in een nieuw stadium te zijn gekomen, nu een dezer dagen de „Residentiebode" meldde, dat in Nederland was aangekomen Dh. E. Statius Muller uit Curaçao, die namens den Kolonialen Raad aldaar bij den minister van Koloniën stappen zal doen, opdat niet wordt ingegaan op het plan mr. Brantjes.

Nu de gouverneur tijdelijk hier vertoeft, hebben wij ons tot mr. Brantjes gewend met de vraag welke beteekenis hij aan het bezoek van den heer Statius Muller toekent.

„De heer Brantjes meende, dat zooals het bericht over de komst van den heer Statius Muller is samengesteld, een onjuist inzicht in den gang van zaken wordt gegeven.

— Hier is niet een afgevaardigde van den Kolonialen Raad naar Nederland gezonden met een speciale opdracht; maar een bewoner van Curaçao, die geen officieele functie bekleedt en die ook geen lid van den Raad is, heeft — omdat hij toch herhaalde malen van Curaçao naar Den Haag reist — en passant een brief voor den minister meegenomen. Het is dan ook niet waarschijnlijk, dat de Minister daaraan eenige bijzondere beteekenis zal toekennen. Want dat er een oppositie tegen de reorganisatie-plannen in Curaçao bestaat is bekend.

Men spreekt van de plannen van den gouverneur; maar zijn deze reorganisatie-plannen wel van u uitgegaan? vroegen wij.

— Het zijn de plannen van de regeering in Den Haag. Deze minister en zijn twee voorgangers hebben deze reorganisatie al gewenscht. En nu ik de toestanden heb kunnen beoordeelen, ben ik het daar geheel mee eens. Een goed ingericht burger-politie-corps is voor Curaçao niet te betalen.

Dus geven financieele overwegingen den doorslag?

— De kosten leggen inderdaad het grootste gewicht in de schaal. Bij een burgerpolitie zal het leidende personeel geheel moeten bestaan uit in Nederland gevormde krachten. De salarissen zullen dus onevenredig hoog zijn, met het wel onvermijdelijke gevolg van een belangrijke stijging der salarissen van andere ambtenaren en beambten. Bovendien zal naast die politie ook een garnizoen moeten worden gehandhaafd.

Nu wordt wel beweerd, dat men op Curaçao weet wat een militaire politie is en dat men daar minder aangename herinneringen aan heeft, maar dat is niet juist. In de organisatie van 1910 hebben naast burger-agenten een aantal militairen bij de politie dienst gedaan. De procureur-generaal had toen de geheele leiding van den dienst in handen; de detachementscommandant stond er geheel buiten. Het gevolg was, dat zich voor die betrekking geen officieren en zelfs geen onderofficieren beschikbaar stelden. Men moest ten slotte genoegen nemen met een cipier van de gevangenissen, die met administratieve werkzaamheden kon worden belast.

Met de toen opgedane ervaringen wordt natuurlijk rekening gehouden. De bedoeling is nu een geheel nieuw corps te vormen, dat ter onderscheiding van de tegenwoordige militaire bezetting en van vroegere organisaties, politietroepen wordt genoemd en dat uitsluitend zal bestaan uit voor de uitoefening van den politiedienst uitgezochte en geschikt bevonden militairen. Men zal dus niet willekeurig fuseliers krijgen, die als politie-agent gaan optreden, maar — zeer zeker in het kader, doch ook voor een groot deel onder de soldaten — menschen met een vakopleiding. Zij zullen, in voortgezette opleiding, dienst doen onder de leiding van een eigen chef. De commandant van het politiecorps en de procureur-generaal, als hoofd van politie, zullen twee naast elkander staande autoriteiten zijn. Hun juiste verhouding zal geleidelijk moeten groeien onder de leiding van den gouverneur.

En zal zulk een corps ook als justitieele politie dienst kunnen doen?

— Zonder twijfel, meende de heer Brantjes. Zoo goed als de marechaussee in Nederland, die ik als voorbeeld zou willen nemen. Het voordeel boven een burgercorps is hier vooral niet zonder beteekenis: ongewenschte elementen kunnen gemakkelijker verwijderd worden. En om de drie jaar is een vernieuwing van een lager personeel zeer waarschijnlijk, wat bij een burgercorps niet waarschijnlijk is, omdat de daarbij aangestelden zich een carrière zullen trachten te scheppen.

Denkt men, vroegen wij, bij deze reorganisatie, een belangrijk of een gering gebruik te maken van een gekleurd personeel?

Een goed geëncadreerd politiecorps zal voor de helft uit blanke krachten moeten bestaan. Deze verhouding werd ook bij het leger gehandhaafd, maar sinds lang is zij geworden: ⅕ blanken en ⅘ gekleurden; en nu is het percentage gekleurde militairen al weer grooter. Dit is gevolg hiervan, dat het garnizoen al sinds eenige jaren niet uit Nederland is aangevuld, in afwachting van de uitvoering van de reorganisatie-plannen bij de politie.

Maar als deze plannen zooveel verbetering en tevens besparing geven, waarom is het verzet daartegen dan zoo groot?

— Gedeeltelijk omdat men er iets anders van verwacht dan de bedoeling is; aan den anderen kant ook, omdat de gekleurde burgerpolitie het den delinquent bij lichte overtredingen niet moeilijk maakt. Met een militaire politie zal dat wel anders worden.

De eenige manier — zoo besloot mr. Brantjes ons onderhoud — om Curaçao aan een deugdelijk politiecorps en tevens een goede militaire bezetting te helpen, bestaat in de instelling van een militaire politie."

Naschrift van de Redactie.

Gouverneur Brantjes heeft wederom geen erg gelukkig oogenblik gehad, toen hij in het interview met den redacteur van "Het Handelsblad" het had over de zending, waarmede de Koloniale Raad den heer A. G. Statius Muller belast heeft.

Want niet alleen is de qualificatie van den Heer Muller een kleineering van diens persoon en gezag in Curaçaosche zaken, maar is hetgeen in dit interview omtrent de gegeven opdracht gezegd wordt, tevens in strijd met het officieele schrijven van den Raad.

De Heer Muller is geen *„afgevaardigde van den Kolonialen Raad, naar Nederland gezonden met een speciale opdracht"* zegt de heer Brantjes.

De Raad echter heeft in een *officieel* schrijven zijn Oud-Voorzitter dringend verzocht bij aankomst in Nederland aan Z. E. den Minister de gewenschte inlichtingen te verschaffen en 's Raads standpunt en de gronden waarop het berust, zuiver uit een te zetten; in welk verzoek de Heer Muller bereidwillig heeft toegestemd.

Teven heeft de Raad in een *officieel* schrijven aan den Minister van Koloniën, dezen verzocht, alvorens zijn naam aan de voorgestelde politiereorganisatie te verbinden, den Heer A. G. Statuis Muller in audientie te willen ontvangen, om 's Raads standpunt mondeling toe te lichten.

Wij begrijpen niet goed, wat er meer voor een *officieele, speciale opdracht* noodig is.

De Heer Muller is maar een *„bewoner van Curaçao"* zegt de Heer Brantjes.

Ja, maar niet de eerste de beste, doch een die zooals weinigen van Curaçaosche aangelegenheden op de hoogte is.

„die geen officieele functie bekleedt." Maar die wel jarenlang met eere de functie van Voorzitter van den K. R. bekleed heeft, en wiens persoon thans wegens de hem officieel opgedragen zending, een zeker officieel karakter gekregen heeft;

die maar *„en passant een brief voor den Minister (heeft) meegenomen."*

Maar welke brief geheel het karakter heeft van een introductie bij Z. E. om tegenover Z. E. het standpunt van den Raad toe te lichten en te verdedigen.

Wij zijn er dan ook diep van overtuigd dat de Minister wel een *heel bijzondere* beteekenis daaraan zal toekennen.

Wat tegenover den Kol. Raad en den Heer Muller in persoon niet meer dan recht en billijk is.

BERICHTEN

MISSIE-NIEUWS.

Zuster Maria Cuniberta. ✠

Zondagmiddag overleed zacht en kalm in Zaquito, de Eerw. Zuster MARIA CUNIBERTA, van de congregatie der Zusters van Roosendaal.

Onbekend voor de wereld heeft Zuster Cuniberta daar gedurende 23 jaren geleefd en geleden, gebeden en gearbeid, — zich zelve heiligend en door haar leven van lijden en gebed zegen brengend voor anderen.

Na zich enkele jaren aan het onderwijs te hebben gewijd, zond God over haar wel een der zwaarste beproevingen, die den mensch kunnen treffen; — de doktoren verklaarden Zr. Cuniberta voor melaatsch. Zwaar was het offer, dat God van haar vroeg. Met liefde heeft zij het gebracht, voor haar zelfve en voor anderen.

Als een Engel van vertroosting en liefde is zij er 23 jaren rond gegaan, helpend en troostend en opbeurend, te midden harer lotgenooten.

Voor velen was zij een reddende Engel, voor allen een voorbeeld van engelachtig geduld; — voor velen heeft zij door de liefde van haar apostolisch hart en de verdiensten van haar met gelatenheid en vreugde gedragen lijden, den weg gebaand naar de eeuwige zaligheid, voor allen heeft zij door haar opwekkend woord de zwaarte van hun lijden verzoet.

De glimlach die haar leven verhelderde, verliet haar niet in den dood.

God geve haar de kroon der onsterfelijkheid voor haar zoo verdienstvol, zoo waarlijk religieus en apostolisch leven.

De Eerw. Zuster MARIA CUNIBERTA (in de wereld Mej. Henrica Groot-Kormelink) werd geboren te Groenlo (Gelderland) op 8 Nov. 1861. Op 4 Maart 1888 deed zij haar H. Professie in de klooster der Zusters van Roosendaal, en op 21 Juni 1890 kwam zij te Curaçao aan.

R. I. P.

Zilveren Professiefeest.

Woensdag a. s. 21 September hoopt de Eerw. Zuster MARIA ROSA in het St. Elisabeth's-hospitaal haar zilveren professiefeest te vieren.

Geen schooner en verdienstvoller leven dan een leven onder het zoete juk der religieuze gehoorzaamheid.

In nederigheid en nauwgezette gehoorzaamheid heeft Zuster Rosa haar God gediend en zich daardoor een schoone kroon van verdiensten verworven.

De goede God geve Zuster Rosa nog vele jaren opdat zij eenmaal met nog grooter jubel, en dankbaarheid haar gouden feest moge vieren.

De Eerw. Zuster M. Rosa (in de wereld Mej Maria Lampen) werd geboren in de parochie van Sta. Rosa, op 22 Juli 1873 en deed haar H. Professie in de Congregatie der Zusters van Breda op 21 Sept. 1902.

Vormreis.

Donderdag is Z. D. H. Mgr. VUYLSTEKE per gouvernementsschoener *Ligia* naar Bonaire vertrokken, om er het H. Vormsel toe te dienen.

Onthulling Mgr Niewindt-standbeeld.

De datum van de plechtige onthulling van het Mgr. Nieuwindt-standbeeld is vastgesteld op 29 September, feest van St. Michael, Patroon van Mgr. Vuylsteke en tevens de dag waarop Z. D. H. 17 jaar geleden tot Bisschop is gewijd.

Feestprogram.

1. 5.15 u. P.M. aankomst van Z. D. H. Mgr Vuylsteke begroet door muziek van het korps „Excelsior" van den C. R. K. Volksbond,
2. Aankomst van Z. E. den Gouverneur, verwelkomd door muziek.
3. Inleiding van den Voorzitter van het Comité, die aan Mgr. verzoekt het standbeeld te onthullen.
4. Rede van Mgr. Vuylsteke.
5. Plechtige onthulling van het standbeeld.
6. Mgr. Niewindt-marsch. gecomponeerd door Prof. J. Palm.
7. Feestrede van den Voorzitter.
8. Zang van de schoolkinderen.

Het nieuwe S. S. Caracas.

Woensdag l. l. is het nieuwe stoomschip *Caracas* van de *Red D Line* uit New-York naar hier vertrokken en zal hier Zaterdag 24 September arriveeren. Het nieuwe stoomschip is geheel naar de moderne eischen ingericht. Bij voorbaat van harte welkom in onze haven.

In dank ontvangen

een interessant artikel van Dr. J. Versluys over *„de Hydrologie van Oostelijk Curaçao"* overdruk uit „Water en Gas", van 29 Juli en 12 Aug. 1927 No. 15/16.

Handboek voor Verlofgangers.

Uitgave van de Vereeniging van Indische Verlofgangers, voor het jaar 1927. Het Handboek is verlucht met verschillende mooie foto's, zooals van H. M. de Koningin en Prinses Juliana voor den microfoon, sprekend tot Oost en West.

Voorts bevat het de Statuten der Vereeniging en het Jaarverslag over 1926, - verschillende practische wenken voor het maken van toebereidselen voor het vertrek naar Europa, aankomst te Rotterdam en Amsterdam, wenken voor het verblijf in patria, posttarieven, pleizierreizen, onderwijs, indeeling van het Ministerie van Koloniën, K. L. M. welke belastingen de Indische Verlofganger in Holland te betalen heeft, kiesrechtplicht, verlofstraktement etc.

Officieele Berichten.

De schrijver bij het Departement van Openbare Werken, A. G. van der Gen, is benoemd tot klerk.

De loods alhier, H. Benne Jr. is tijdelijk naar Aruba gedetacheerd om aldaar gedurende de ziekte van den loods L. A. Blom als loods in de Paarden- en St. Nicolaasbaai werkzaam te zijn.

Aan den vakonderwijzer aan de Julianaschool op Aruba, H. Irausquin, is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den heer H. J. Ansingh is, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als tijdelijk Lid van den Raad van Bestuur, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen goede diensten.

Rafael Vos is eervol ontslag verleend als seinwachter op het Fort Nassau en benoemd tot hulpkommies der belastingen.

G. de Jesus is benoemd tot tijdelijk seinwachter op het Fort Nassau alhier.

De onderwijzer E. S. J. Kruythoff is tijdelijk benoemd tot Secretaris van den Raad van Politie op St. Eustatius en de ontvanger G. F. Cruger is tijdelijk met de functien van hypotheekbewaarder, land- en scheepsmeter en adjunct-ijker belast.

J. R. Voges is tijdelijk eervol ontheven van de verdere uitoefening van het ambt van deurwaarder bij het Kantongerecht op St. Martin N. G. en de agent van politie 1ste klasse J. van Delden is tijdelijk belast met het ambt van deurwaarder bij het Kantongerecht aldaar.

Aan den beheerder van de openbare leeszaal en boekerij, tevens beheerder van het Koloniaal- en schoolmuseum alhier, H. E. Ch. de Jongh, is, wegens ziekte, nog een maand vrijstelling van dienst verleend.

De heer G. A. t'Sas, opzichter bij het Departement van Openbare Werken, is in activiteit hersteld.

Examens.

Zaterdag 10 September.
Engelsche taal.
Geëxamineerd en afgewezen 2 candidaten.
Onderwijzer(es) 4e klasse.
Geëxamineerd 5 candidaten.
Geslaagd: Mej. C. M. Bomers, Mej. C. M. Conradus, en Mej. A. M. van der Maat.

Radio-telegrafische verbinding met Suriname en Curaçao.

Reeds sedert geruimen tijd zijn voorbereidingen getroffen voor het tot stand brengen van een rechtstreeksche radio-telegrafische verbinding tusschen Nederland en Ned. West-Indië (Suriname en Curaçao).

De totstandkoming hiervan wacht te op het gereedkomen der zenders in West-Indië. Waarschijnlijk is thans dat de installaties aldaar nog in den loop van dit jaar bedrijfsklaar zullen komen. Nadat alsdan door den telegraafdienst de noodige exploitatieproeven zullen zijn genomen, mede om vast te stellen welke tijdvakken voor de uitseining het meest geschikt zijn, zal de dienst spoedig daarna voor het publiek kunnen worden opengesteld.

23 September 1877.

Volgende week Vrijdag is het 50 jaar geleden dat Curaçao zwaar door een orkaan geteisterd werd, wellicht de zwaarste die hier bij menschenweten ooit geheerscht heeft. In ons volgend nummer zullen we enkele bijzonderheden daaromtrent mededeelen.

Een beleefd verzoek

Iemand heeft ons opmerkzaam gemaakt op het feit dat de dagvaardingen publiek aan de deur van het Stadhuis worden aangeplakt, zoodat eenieder die daar voorbij komt ze lezen kan.

Nu gebeurt het soms dat daarin, als het een geval van beleediging betreft, uitdrukkingen voorkomen, waaraan ieder fatsoenlijk mensch aanstoot nemen moet. Zoo inderdaad in de laatste dagen het geval was.

Nu gelooven we wel dat de wet de publieke bekendmaking vereischt, ook de opgave van de beleedigende uitdrukkingen. Maar daarom juist zouden wij de betrokken autoriteiten beleefd en dringend willen verzoeken, die dagvaardingen ergens anders aan te plakken, waar geen gevaar voor aanstoot bestaat.

Sluituren der brug.

De Heer C. Hoek, Havenmeester deelt ons mede dat vanaf 10 Sept. de bestaande sluit-uren van de brug op Zon- en Feestdagen vervallen zijn en daarvoor de volgende sluit-tijden zijn ingesteld:

1e sluiting van 7u 45m V.M. tot 8u V.M.
2e id van 8u 45m V.M. tot 9u V.M.
3e id van 6u 45m N.M. tot 7u N.M.

De sluit-uren op werkdagen blijven zooals die vóór deze waren.

***

Koninklijke contra Standard Oil

Uit New-York wordt aan de „Times" geseind:

Bericht wordt, dat de penetratie hier van de Koninklijke Shell in het gebied van de Standard Oil Co. of New-York vermoedelijk uit zal loopen op een oorlog tegen deze maatschappij en de Vacuum Oil. Dit is een gevolg van de pogingen der beide laatste concerns om de controle te verwerven over de goedkoope Russische olie.

***

Aan de „Financial Times" wordt eveneens gemeld, dat de Koninlijke Shellgroep het gebied van de Standard Oil of New-York is binnengedrongen. De onderhandelingen van de Roxana Petroleum voor den aankoop van verdere terreinen langs de Cuyahoga-rivier in Ohio zijn bijna voltooid. Aldaar zijn reeds $ 5 millioen uitgegeven. *Msb.*

Een verstandige daad.

Minister Koningsberger heeft een schrijven gericht aan de burgemeesters, waarbij dezen worden uitgenoodigd om, alvorens een bewijs van goed gedrag af te geven nopens jongelieden die voor den Indischen dienst in aanmerking willen komen, te onderzoeken of de betrokken persoon deelgenomen heeft aan revolutionaire propaganda van communistischen, antimilitairistischen of anderen aard.

Zulks is geschied omdat de Indische Regeering zich op het standpunt heeft gesteld, dat in den Staatsdienst geen plaats is voor personen, die daadwerkelijk deelnemen aan propaganda, welke ontwrichting van het Overheidsgezag ten doel heeft of daartoe leidt, onverschillig of dit in het openbaar of in het verborgen geschiedt.

Eindelijk zijn we geneigd uit te roepen.

Het werd ook wezenlijk al te dol, zoo zegt de „Stand.":

„Meer dan één geval is bekend van personen, die hun opleiding ontvingen op kosten van den Staat, die het brood van dien Staat eten, en die niettemin vrijheid gevoelen om het Overheidsgezag op allerlei wijze te ondermijnen.

Dat de oogen voor die dwaasheid opengingen, verheugt ons en we zijn er niet minder mee ingenomen, dat de Indische Regeering en de Minister niet hebben geaarzeld van hun inzicht openlijk blijk te geven.

Op dit gebied is schuilevinkje spelen bijna even erg als het toelaten zelf van ongewenschte elementen."

Wij scharen ons zonder bedenken bij de ongetwijfeld zeer velen, die den Minister en den G. G. voor deze verstandige daad dankbaar zijn.

Verzamelwoede.

Voor Suriname en Curaçao worden tijdelijke frankeerzegels uitgegeven. Brandkastzegels worden door opdruk veranderd in frankeerzegels, en uitgegeven in zeven waarden. „Wegens de beperkte oplaag", argumenteert de postadministratie, zullen de zegels niet hier te lande verkrijgbaar worden gesteld. De zegels zijn echter „voor zoover de voorraad strekt bij volledige stellen (3. 10, 12½, 15, 25, 30, en 50 cent) van zeven zegels ook verkrijgbaar op schriftelijke aanvrage te Paramaribo en Curaçao". De aanvragen moeten vergezeld gaan van het voor het verlangde aantal volledige stellen verschuldigde bedrag, vermeerderd met *f* 0.50 voor Suriname en *f* 0.50 voor Curaçao — want dit onnoozele eilandje heeft zijn eigen postzegels en krijgt dus ook zijn eigen „opdrukken" — wegens te maken kosten.

De toewijzing van de zegels, welke pondpondsgewijze geschiedt, met dien verstande, dat zoo mogelijk aan iederen aanvrager ten minste één stel zal worden gegund, zal op 3 October aanvangen.

Het „Volk" is over deze wijze van zegelverkoop ontstemd, spreekt van zaakjes doen en zegt:

Het is duidelijk deze zegels zijn uitsluitend bestemd om verzamelingen te „verrijken". In gebruik komen ze niet of nauwlijks. Verzamelaars, die hun collectie compleet willen hebben, moeten de twee serieën echte aanschaffen en de postadministratie dwingt hen om behalve twee keer *f* 1.45½ nog een gulden voor frankeer-en andere kosten te betalen.

Dit is een schandelijke speculatie, die de Nederlandsche regeering aan Balkanlandjes over moest laten. Voor dergelijke vieze trucjes om aan geld te komen zou ieder halfweegs fatsoenlijk particulier zich schamen."

Ons dunkt, dat „halfweegs-fatsoenlijke" particulieren nog wel andere „trucjes" gebruiken en dat het „Volk" wel heel zware woorden gebruikt.

Het meest opvallend in deze geschiedenis lijkt ons, dat postzegelverzamelaars met alle geweld zulke zegels willen hebben om hun collectie maar compleet te krijgen. . . .

BUITENLAND.

SPANJE.

1902 — 17 Mei — 1927.

Om het ontstaan en 't voortduren der overigens tamelijk makke dictatuur van Primo de Rivera, markies van Estella, beter te begrijpen en te waardeeren, kunnen enkele uiteenzettingen dienen van den *Tijd*-correspondent te Madrid, die uitvoerig beschrijft, hoe de zaken in Spanje stonden vóór den befaamden staatsgreep van 13 September 1923.

Conservatieve en liberale ministeries waren elkaar in de laatste decenniën opgevolgd. Tusschen de leiders dier kabinetten bestond wel verchil in wereldbeschouwing en politieke theorie — maar in de practijk bleef er van de verschillen heel weinig over. Alle politieke leiders waren meer of minder afhankelijk van een zeer machtige bureaucratie, die zij wel is waar zelf in het leven riepen, maar op den duur niet konden beheerschen. De ambtenaren, waarvan er velen nooit eenigen arbeid verrichtten en zich bepaalden tot het toucheeren van hun salarissen, waren oppermachtig; vooral, omdat velen hunner vier, zes, zelfs tien betrekkingen opeenstapelden, en daardoor gelegenheid hadden zichzelf allerlei voordeelen toe te kennen. Er was geen enkele politicus, die in staat bleek aan deze corruptieve methoden een einde te maken — al bloeide de corruptie natuurlijk weliger, naarmate de leidende staatsman zwakker figuur was.

Behalve van de ambtenaren, leefden alle burgerlijke kabinetten vóór Primo's tijd ook in afhankelijkheid van de militairen. De junta's, de beruchte officiersvereenigingen, maakten inderdaad in hun casino's een deel van 's lands politiek. Tegen hen durfde geen minister den strijd aanbinden. De trouw van het officierskorps, waartoe de beste geslachten van Spanje behoorden, was immers voor elk kabinet van veel waarde! De officieren, dat was het leger, en het leger is voor elken Spaanschen machthebber van den tijd van Karel V af steeds iets uiterst reëels geweest.

Het is niet te verwonderen, dat ambtenaren en officieren, die elkaar de eigenlijke heerschappij in het land betwistten, elkaar niet goed konden zetten. En nog minder verwondering behoeft het te baren, dat, toen een officier met zeer scherpen blik en méér dan gewone energie veel zeggenschap in het korps kreeg, — een zeggenschap die hij te danken had aan zijn goed-klinkenden naam en zijn snelle carrière — de strijd tegen de Madrileensche ambtenarenkaste, lang ondergronds gevoerd, plotseling heftig en openlijk ontbrandde.

Dat Primo's coup in het najaar van 1923 plaats grijpen moest, is begrijpelijk. Het ging met den veldtocht in Marokko méér dan slecht. Afrika kostte het land schatten gouds en talrijke jonge levens. Ambtenaren en officieren gaven elkaar over en weer de schuld. Maar de laatsten zagen met leede oogen, hoe er bij de Madrileensche bureaucraten velen waren, die zich verrijkten aan oorlogsleveranties en op andere soortgelijke min oirbare wijzen, terwijl voor de officieren slechts de blaam der nederlagen bleef. Dat kon Primo niet langer dulden: en toen hij zijn zeer machtige stem verhief, kreeg hij onmiddelijk den bijval van zijn vakbroeders.

Voor de buitenwereld ging de strijd slechts tegen de regeering — in werkelijkheid werd de slag geleverd tegen de machtige bureaucratische machine, die zonder het leger eigenlijk weinig beteekende. De slag werd een volmaakt succes. En deze overwinning mag zeker in het credit van Primo en zijn medestanders, en, bij uitbreiding, in dat van geheel Spanje geschreven worden. Want daarover zijn de meeste Spanjaarden het zonder twijfel eens: het is Primo's groote, ja volgens sommigen zijn eenige verdienste, dat hij aan de bureaucratische corruptie een eind heeft gemaakt.

Op dit oogenblik bestaan er geen ambtenaren meer, die twaalf baantjes hebben en niettemin niets uitvoeren. De meeste baantjes zijn trouwens door officieren ingenomen, en dezen gehoorzamen en werken flink. Wie nu in 'n Madrileensch regeeringsbureau komt, wordt dadelijk getroffen door het feit, dat de indolente rust van vroeger heeft plaats gemaakt voor het geklepper van schrijfmachines en voor een ijver, die wel zeer afsteekt bij het „Mañana" — morgen! —, dat vroeger bij alle Spanjaarden schering en inslag was. Geen loon wordt van staatswege meer betaald voor arbeid, die niet is verricht: en dat is een feit waarvan op den duur het geheele volk den terugslag zal ondervinden.

Voor het volk zelf is er overigens niet bijzonder veel veranderd. Er zijn wel geen Cortes-vergaderingen meer, maar de stem des volks werd daar toch niet gehoord. Laat men niet denken, dat de Cortes de ware afspiegeling van den wil des volks waren. Een wil des volks bestaat in Spanje niet. Vóór Primo's tijd was die er niet en nu evenmin. Wat Blasco Ibañez en andere intellectueele, revolutionnair aangelegde ballingen gezegd en geschreven hebben, geldt voor henzelf, maar niet voor het groote ongeletterde deel van 't Spaansche volk. Dat houdt zich met politiek niet bezig en dat voelt zich als geheel onder Primo's dictatorium dan ook volstrekt niet ongelukkiger dan vroeger. De zon schijnt nog even weldadig als vroeger, de sinaasappelen en andere zuidvruchten groeien nog even weelderig, en, sinds Spanje en Frankrijk elkaar in Marokko de hand reikten, is men eindelijk van de nachtmerrie Abd-el-Krim verlost. Dit wordt — slechts ten deele terecht — Primo als een der grootste successen van zijn bewind aangerekend, en de dictator, die behalve streng, ook heel joviaal kan doen, weet die overtuiging handig aan te wakkeren.

Ontevreden zijn in de eerste plaats — om redenen, die wij hier niet kunnen uiteenzetten, doch die slechts gedeeltelijk met Primo's heerschappij samenhangen — de Catalanen; verder, om persoonlijke redenen, alle ambtenaren, baantjesjagers, parasieten, die teerden op den staat en nu hun inkomsten kwijt zijn; en ten slotte de intellectueelen in het algemeen. Onder journalisten, voor zoover ze niet tot den staf der Primo-bladen behooren, onder leeraren en professoren, onder de beoefenaars der vrije beroepen zal men bezwaarlijk veel lof over den dictator hooren. De markies van Estella, met zijn militaire denkwijze en opvattingen, staat daarvoor te ver van hen af. Zij vergeven hem niet, dat hij sommigen hunner genoodzaakt heeft het land te verlaten; óók niet, dat hij door een strenge en soms vrij onverantwoordelijk optredende censuur de vrije meeningsuiting in de pers onderdrukt. Zoo ver als Mussolini, die een oneindig krachtiger bewind voert, gaat Primo daarbij wel niet, maar toch ver genoeg om zich het gerechtvaardigd misnoegen van vele publicisten op den hals te halen.

Het verzet tegen het nieuwe regime blijft evenwel vrij latent, dáárom vooral, omdat het bij het volk, boven welks bevatting deze strijd uitgaat, geen weerklank vindt.

Hoe staat nu de Koning tegenover Primo's bewind? Lastige vraag. Alfonso XIII is een uiterst bekwaam en handig man. Hij spreekt vloeiend de drie moderne talen en hij is, wat men ook moge beweren, bij het volk zóó gezien, dat hij het wagen kan zonder speciale bewaking in Madrid rond te rijden. Dat beteekent voor Spanje, vooral in de tegenwoordige omstandigheden, namelijk heel iets anders dan het, bij voorbeeld, in Nederland beduidt. Nooit heeft Spanje een meer populairen koning gehad. Het republikeinsche gevaar, dat tijdens het regentschap nog ernstig dreigde, is geheel geweken en bestaat nog slechts als de herinnering aan donkere dagen. Men heeft zelfs beweerd, dat als het onmogelijke zou gebeuren en Spanje een republiek zou worden Don Alfonso tot eersten President zou worden gekozen. Dit alles bewijst voldoende, dat 's Konings houding in zake de dictatuur van Primo door 't Spaansche volk over 't algemeen wordt gebillijkt.

De Koning weet, zonder eigen meening geheel prijs te geven, bewonderenswaardig tusschen vele politieke klippen door te zeilen. Hij is de laveerder bij uitnemendheid. In de dagen der burgerlijke kabinetten gedroeg hij zich als volmaakt constitutioneel monarch: tijdens Primo's dictatuur toont hij zich voortreffelijk in den nieuwen toestand te kunnen schikken. Het is wel van algemeene bekendheid, dat de Koning het dikwijls niet eens is met den generaal, dat hij liever weer grondwettelijke wegen zou betreden — maar anderzijds staat het vast, dat van Alfonso wel geen krachtig initiatief tot wijziging van den bestaanden toestand te wachten is; ook al, omdat dit de belangen der dynastie in gevaar zou kunnen brengen. En die weet de Spaansche monarch even goed te behartigen als de belangen van zijn volk, dat hem meer dank schuldig is dan het wellicht beseft.

Maar wel kan men overtuigd zijn, dat de Koning alle stappen naar den terugkeer van een grondwettige regeering steunt. En Primo's herhaalde verzekering om te zijnen tijde een Nationale Vergadering bijeen te roepen, schijnt nu toch dicht bij hare uitvoering. Immers 27 Mei heeft Primo de Riviera officiëel medegedeeld, dat aan de a. s. Nationale Vergadering de ontwerpen zullen worden voorgelegd van een nieuwe Grondwet en een nieuwe Kieswet, waardoor de samenstelling van een nieuw Parlement zal worden geregeld. Hierin kan men de eerste officiëele belofte zien van het weder invoeren van een parlementaire regeering.

Einde Mei heeft de Kabinetsraad zich zelfs al bezig gehouden met de bevoegdheden, welke aan de toekomstige Nationale Vergadering zullen worden verleend. Deze zal 13 September bijeenkomen: zij zal 300 benoemde leden tellen, die de Kerk, de Pers, de Kamers van koophandel en landbouw, benevens de arbeidersorganisaties en de vakvereenigingen vertegenwoordigen, doch enkel raadgevende bevoegheid zal hebben nopens de onderwerpen, die haar door de regeering zullen worden voorgelegd en later door 't gekozen Parlement moeten worden goedgekeurd.

De minister-president was van oordeel, dat aan de vergadering ook moest worden opgedragen de functies te vervullen van Hooggerechtshof, om dan, zooals in de mededeeling aan de pers van 27 Mei reeds was aangeduid, te oordeelen over de verantwoordelijkheid der verschillende regeeringen, die sedert 1 Januari 1918 aan het bewind zijn geweest.

In sommige bladen is op dit plan nogal kritiek uitgeoefend: met een parlement in zicht beginnen de politicasters zich al weer te roeren. De regeering heeft onlangs in een uitvoerige nota die kritiek weerlegd en tevens verklaard — de dictatuur bestaat immer nog — niet te zullen dulden, dat haar opzet wordt aangevallen op een wijze, welke de publieke opinie zou misleiden of verontrusten. De regeering zal krachtig doorzetten, overtuigd dat het volk in groote meerderheid met haar is.

Zoo nadert het dictatoriaal bewind van Primo de Rivera zijn einde. In 't algemeen behoeft hij het oordeel der a.s. Nationale Vergadering niet te vreezen. Hij heeft ongetwijfeld een aanmerkelijke verbetering in Spanje's toestand bereikt op elk gebied, zoodat het zilveren feest des Konings door het geheele land gevierd kon worden met blijde verwachting voor de toekomst, die zich, dank ook het wijs beleid van Alfonso XIII, voor het edele Spaansche volk zeer gunstig laat aanzien.

J. P.

MEXICO.

Er zijn geen woorden, sterk genoeg om de afgrijselijke schanddaden naar behooren te brandmerken, waaraan de Mexicaansche regeering zich schuldigmaakt.

Men moet naar de ergste barbaarschheden der Fransche revolutie en de bolsjewistische terreur in Rusland terug, om voorbeelden te vinden van gruwelen als thans in Mexico herhaaldelijk voorkomen.

En terwijl de wereldpers daarover zwijgt, beginnen zelf in de Mexicaansche bladen, welke Calles anders steunen, protesten tegen die onmenschelijke wreedheden tot uiting te komen. De bladen in de hoofdstad hebben, niettegenstaande de censuur, reeds herhaaldelijk hun bezorgheid geuit over den slechten naam, dien Calles door zijn wanbestuur aan 't land bezorgt.

De *Excelsior*, een leidend liberaal en der regeering toegedaan blad van Mexico City, veroordeelt scherp de geringschatting van het leven der burgers, die blijkt uit de vele executies zonder vorm van proces, ja lijnrecht tegen de voorschriften der wet in, welke het blad kortweg „moordpartijen" noemt. Geen generaal, zegt het blad, heeft 't recht, een Mexicaansch burger wegens politieke misdrijven ter dood te veroordeelen, en zeker niet door een uitspraak van den krijgsraad. Volgens art. 22 van de Mexicaansche grondwet zijn er slechts vijf halsmisdaden, en dan moeten die nog berecht worden door de gewone rechtbank volgens 't gewone strafproces, met volle vrijheid van verdediging voor de beklaagden.

Een ander blad uit de hoofdstad, *El Universal*, drong er begin Mei bij de regeering op aan, „de woeste wreedheid van sommige harer partijgangers te bedwingen; en het wees erop, dat ofschoon uit verschillende staten van open strijd werd bericht, het verlies aan menschenlevens bij die gevechten een kleinigheid was vergeleken bij het bloedbad, aangericht in districten en steden, waar van militaire operaties geen sprake was; waar dan nog bijkomt het verlies aan menschenlevens door militaire executies en het vermoorden van krijgsgevangenen. „Een gevecht van 24 uur . . . . maakt niet zooveel dooden als 3 minuten schieten met machinegeweren op een troep ongewapende gevangenen, en als de vreeselijke moordpartijen, waarmede onze overwinnaaars soms hun triomfen hebben gevierd." Verder meende het blad, dat de aanvoerders der militairen soms vonnis velden op de aanklacht van getuigen, die alleen door haat en afkeer werden gedreven om valsche verklaringen te geven. Als voorbeeld van zoo'n gerechtelijken moord haalt het blad het doodvonnis aan, voltrokken op een algemeen acht burger van Morelia, Senor Alfonso Arce, die veroordeeld en ter dood gebracht werd als hebbende deelgenomen aan den opstand in een andere stad, ofschoon hij kon bewijzen, den dag van den aanval en verscheidene dagen daarvóór en daarna in zijn eigen huis te Morelia zijn geweest.

Men bedenke wel, dat deze uitlatingen niet van katholieke zijde komen, maar van liberale bladen, die aan de zijde der regeering staan en hare officieele mededeelingen ontvangen. Hun protest bevestigt ten volle de berichten der katholieke pers en voegt er zelfs, gelijk men heeft kunnen zien, nog onbekende wreedheden aan toe. En wanneer zij zich zóó over die onmenschelijke „moordpartijen" uitlaten, die zij zelf vroeger met den zachteren naam van „executies" vergelijkten, moet het toch wel erg zijn.

Wij willen hier nog eens herinneren aan hetgeen 't *N. v. d. D, v. N. I.* 28 April ll. schreef en dat thans nog veel meer klemt dan toen:

„Wel een wonder, dat in de affaire met de Italiaansche communisten Sacco en Vanzetti, nog geen Volkenbonds bemiddeling is ingeroepen.! Hoevelen hebben meenen te moeten protesteeren: leden van de Parijsche balie, Britsche Lagerhuisleden, etc. etc. alleen omdat men vermoedt, dat het ingestelde onderzoek niet volledig genoeg is geweest.

Intusschen hoort men, eigenaardig genoeg, nooit van internationale protesten door Britsche of Fransche parlementsleden tegen de Kerkvervolging in Mexico. Terwijl het hier toch een interne aangelegenheid van een Staat geldt en een dergelijke, buiten alle perken gaande bestrijding van een bepaald geloof, de verontwaardiging moet opwekken, zoowel bij Katholieken als bij niet-Katholieken . . . .

Van verontwaardiging van de nietkatholieke regeeringen en bladen merkt men echter helaas weinig! Terwijl het in Mexico gaat over de executie van honderden burgers, vaak onder barbaarsche martelingen, en dat zonder vorm van proces of volgens summier vonnis.

„Commentaar hierop is heusch overbodig."

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en v[...] gouden en zilveren voorwerpen [...] Spaar en Beleenbank van Curaç[...] beleend van den **4dn Januari 19[...]** *af tot en met* **30 Juni 1926**, *ond[...]* **No. 1901 M** *tot en met* **No. 1130** *zal plaats hebben op Donderdag d[...] 22st September a. s. 's morgens ten n[...]gen uur en volgende Donderdagen.*

Belanghebbenden worden verzo[...] den verkoop te voorkomen door [...] aanzuivering der verschuldigde int[...]resten.

Curaçao den 3dn September 192[...]

De Voorzitter

H. J. Cohen Henriquez